

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

27 ianuarie st. v.

8 februarie st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea :

Strada principală 375 a.

Nr. 4.

ANUL XXVII.

1891.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

V e d e n i e.

Plóie cu néuă me bat în obraz,
Póte și tremur stând lângă zaplaz;
De vânt și plóie
Tremur! Zadarnic privirea-mi lunec,
Amurg de séră-i, tóte se 'ntunec,
Vântul despóie

Crénga de néuă, ca-mi sbórá în față,
Să nu véd drumul. Totuș din cétă
Resare-mi víuă
Dulce icónă: Vesel și léfěr —
Cum se iveșce mândrul lucéfěr
În đori de điuă.

Te véd iubite, venind spre mine,
Îți simt căldura așă de bine
Că me aprinde;
Că îmi strîngi mâna 'n mânil tale.
Îmi vine să plâng de dor și jale,
Cum te-aș cuprinde...

Stropi grei de lacrimi se sap în obraz,
Plóia cu néuă izbesc în zaplaz,
Și dorul mi-e frânt.
Dulcea icónă se prepădeșce...
În depărtare, jalnic vueșce
Mișelul de vânt.

Lucreția Suciu.

A r m i n d e n.

(Din Magnum Etymologicum Romaniae.)

Arminden, s. m.; t. du Calendrier popul.: 1°. premier jour de Mai; 2°. branche verte ou arbre entier que l'on place, le premier Mai, devant les maisons. În popor se mai aud formele: *Armendin* și *Arminden*. Cuvântul e răspândit mai cu sémă în Moldova, în Ardeal și 'n Bănat. Macedo-românii nu-l cunosc. *Armindenul* jócă un rol însemnat în credințele și datinele poporului.

»La 1 maiu se đice *Armendin*» (I. Maior, Tutova, c. Plopana.)

»Florile de salcâm înfloresc pe la *Arminden*» (E. Mironescu, Covurlui, c. Óncea.)

»La *Arminden* se aduce din pădure o prăjină cât se póte de mare, cu puține clence în vêrf, și se

implântă dinaintea casei. Đicétóre plugărescă: Đecă nu se sémănă cucuruzul până la *Arminden*, poți să bagi mestecăul mămăligei în foc...» (R. Simu, Transilv., c. Orlat.)

»La *Arminden*, ómenii frig un miel, se duc în pădure, la vie, séu și în grădină unde este érbă verde, se pun la umbra unui copaciu și, mănecând friptură de miel, beau vin-pelin, séu decă nu este, atunci vin de celalalt, puind în el pelin verde. Unii aduc cu ei și lăutari de le cântă, petrec astfel până cătră séră, când se întorc în sat cântând și bënd, împodobindu-se pe la pălării cu flori de liliac, decă a înflorit, și cu pelin verde. Din popor începe a dispăré și acest obicei. Când 1 maiu cade într'o miercuri séu vineri, đi de sec, nimine din popor nu-l petrec, fiind că nu mănecă carne. Ciocoieșii inse dela țera îl petrec în totđauna...» (D. Alboténu, Covurlui, c. Mastacani.)

»La *Arminden* pun la pórtă un arbore nalt, cu frunđe numai în vêrf, și-l lasă acolo până se face mai întéiu pâne nouă; atunci face din el jiritor de cuptor, cu restul arde cuptorul. Acel arbore se đice *arminden*. Poporul povesteșce că atunci când tăia Irod pruncii, a tăiat tótă điuă până séra; unde a ajuns séra, a pus un arbore ca *armindenul*, semn ca să se șcie până la ce casă a ajuns; diminéța inse la tóte casele a așlat *arminden*, și a scăpat și Domnul Hristos» (P. Olténu, Transilv., Hațeg; cfr. Frâncu-Candrea, Munții apuseni p. 130.)

»Pe mărtișor dela 1 martie femeile și fetele îl pórtă până la 1 maiu, când atunci îl iau dela gât și cumpăré pe el vin roșu, pe care trebuie numai decăt să-l bea pe érbă verde, đicénd că în cursul verei nu le va părli sórele...» (C. Mironescu, Tutova, c. Ibăneșci.)

Cântec de 1 maiu în Covurlui:

Frunđa verde de pelin!
Étă-ne la *Armindin*;
Beu mesenii și mănecă
Și de ciună nu li-i frică...

(G. Theodorescu, Galați, Mavromolu.)

A. Odobescu, Dómna Chiajna p. 114: »Dați năvală și-i prindeți și mi-i legați cóle cot la cot, ca să-i ducem poelon lui Vodă, ca doi berbeci de *Arminden*...»

Despre obiceiuri analóge la alte popóre, nu numai romanice, dar încă slavice, germanice și celtice, cari serbăză de asemenea pe 1 maiu prin veselie și prin purtarea unui arbore, a se vedé pe larg la Mannhardt, *Der Baumkultus*, I, 162—189. Românii inse au unele particularități, cari le sânt proprie.

Etimologia cuvântului este una din cele mai ușoare. La 1 mai se serbează sântul Ieremia. Sârbește Ieremiiev-dan, paleo-slavic Ieremiinü-dinü »diua lui Ieremia.« De aci românește *Arminden* din *Ermin-den*, cu trecerea inițialului *er* în *ar*, ca în »ariciu,« »Ardeal« etc. Ori-ce derivațiune latină, bună-ură ca aceea din alimentare (Lex. Bud.), e fantastică; dar și mai ciudată e inrudirea cu germanul *allmende* »silva communis«, propusă de Miklosich (Beitr. z. Lautl. d. rumun. Dialekte. Conson. I p. 51.) v. *Ieremia*.

B. P. Hașdeu.

Priveliste de érnă.

Sânt zile 'ntregi de când tot ninge aci cu vânt șuerător,
Ce fulgi de omăt îi duce într'un vârtej amețitor,
Cum patimile ardețore, sub aparențele de ghiată,
Fac vijeli cumplite 'n suflet și ning pré timpuriu în viéță;
Aci ninsórea liniștită, fulgi mari ce pică drepti, în șir,
Și țes din caierul de noui al iernei rece coviltir;
Aci mărunți și rari, în aer potop de fluturi ce s'alungă,
S'apropie și se 'mpreună ca mai degrabă să ajungă.
Schimbare-apoi: aci poleiul, odraslă-a frigului scădut,
Dă lustru pânzei de zăpadă; aci, cu frigul re'nceput,
Rătunda măzărîcă prinde să ciuruiască mică, desă,
Ca niște șiruri de mărgelce ce 'mpodobesc o pânză-alésă.

Acum ninsórea stă, ér gerul, suflarea lui cea stringătoare
Și-o 'ntinde pe imensa pânză ce-ascunde drumuri și ogóre,
Suflare care arde, frige pe unde-atinge tot ce-i viu.
Se inserază, Cer statornic posomorit și cenușu,
Pe crengile afător arbori ce pun o stavilă vederii,
S'aședă-a gerului flori albe ce înfloresc în faptul serii.
Și, flóre pusă lângă flóre, veđi ramurele clădării,
ÉR uriași se par copacii investimentați în blănării.
Și tot cobóra nóptea lungă pe-obraz cu sombru vél de cétă,
Subt care satul se ascunde, părënd trecut în altă viéță.
Și numai lupii, domni în nópte, de pântec amintindu-și, ies
La lupte crâncene cu câni încâierăți atât de des.

În casă-i cald și gândul leneș de dulci visări e pregătit,
Visări ce n'au nici o idee cu chip vędut și lămurit;
Visare-a corpului ce cade într'o plăcută moleșelă,
Când gândurile 'nvălmășite n'au dor să ésa la ivelă.
Te uiți la limbele de pară ce 'n gura sobei șerpuesc
Ce, impletindu-se 'ntre ele povestea par că își șoptesc:
»Copaci, de viéță plini, toporul ne-a smuls din draga
noastră lume,
»Ne-a prefăcut în bucățele, și 'n de comun ne-a dat un nume.
»Din lemne, flacări, și din flacări cenușă fără nici un scop;
»În lume tóte se transformă. Sânt pentru viéță legi un snop
»Și, pentru mórte numai una!« În așternutu-i de jăratec
Se trece flacară cu 'ncetul... ér somnul vine blând...
molatec...

Dar étă diua că mijește printre perdelele lăsate
Și dimineța își arată a ei lumini întunecate.
Perdea de cétă; toți copacii de promorócă 'nvăluți;
Zăpada scârțâe ca sticla sub matinalii pași grăbiți.
Din coșuri iese în colóne, ce drepte 'n aer se ridică,
Fum alburii, — atâtea fumuri ce păcla gerului despică.
Pe fundul cenușu al păclei ca pete negre trec și pier
Un cârd de ciori infometate ce hrana 'n țipete își cer.
Dar étă păcla se subție... un luminos glob alb sclepește,
O róde, — o 'mprășcie cu 'ncetul și sóre vesel se ivește.
Omeții strălucesc de par că sânt diamante mii pe căi.
Ușóre, sâniile sbóra, cu sunet viu de zurgalăi.

Bolintin.

Radulescu-Niger.

Inundația.

Nuvelă de Emile Zola.

(Licheiare.)

Și singur ținea 'n mână una lungă, pe care o man-
nuă cu multă îndemânare. Noi lăsăm să ne co-
mande el. La un ordin ce ne dete, ne spriginirăm
prăjinele de acoperiș pentru a ne depărta. Dar
se părea că pluta este lipită de acoperiș. Cu tóte
sfortările noastre, nu puteam să ne desfacem. La
fi-care nouă încercare, curentul ér ne ducea cu pu-
tere spre casă. Eră o manevrare dintre cele mai pe-
riculoase, căci la fiecare lovire eram amenințați să
ne sdrobescă pluta pe care ne aflam.

Atunci ne simțirăm neputința. Ne credurăm
scăpați, și eram încă tot în puterea apei. Regretam
chiar că femeile nu au ramas pe acoperiș; căci în
fiecure moment ne temeam să le vęd rostogolindu-se
între valurile furióse. Dar când șisei să ne întórcem,
toți șiseră:

— Nu, nu, să mai încercăm! Mai bine să mu-
rim aici.

Gaspar nu mai rídea. Noi reinoiam sfortările
nóstre, apésând prăjinile cu o putere indoită. Petre
avú ideia să se urce pe acoperiș și să ne atragă la
stânga, cu ajutorul unei frânghii; el putú astfel să
ne scótă afară din curent; apoi când sári din nou
pe plută, câteva lovituri de prăjină, ne ajută să eșim
la larg. Dar Gaspar își aduse aminte de promisia ce
o făcú să scape pe Aimée, a cărei vaiete ingrozitoare
nu incetaseră încă. Pentru acésta el trebui să între
în curentul din stradă contra cărui luptaserăm. Me
consultă cu privirea. Eram zatutit, nici odată nu s'a
petrecut cu mine o asemenea luptă. Eră vorba de
viéta a opt persone. De și stătui un moment la în-
doielă, nu avui puterea să resist la acea chemare
lugubră.

— Da, da, șisei lui Gaspar. Este peste putința
să plecăm fără ca să o luăm și pe ea d'acolo.

Plecă capul, și fără a mai dice ceva, începú cu
prăjina sa să se sprigine de tóte zidurile cari mai
remăsaseră nedărimate. Trecurăm d'alungul casei ve-
cine peste grajdurile nóstre. Dar îndată ce ieșirăm
la larg, un strigăt ne scăpă. Curentul care ne prinse
ér, ne duse din nou înderét spre casa noastră. Fu
amețelă de câteva secunde. Ne învêrtiam ca o frunză,
atât de repede, încât strigătul nostru se sfêrși d'o-
dată cu lovirea ingrozitoare a plutei de acoperiș. Se
auđi o páriitură, pluta se desfăcú și ne confundărăm
cu toții. Nu mai șciu ce se mai întemplă. Mi-aduc
numai aminte, că am vędut pe Agata d'asupra apei,
ținută de rochii și confundându-se cu capul în jos
fără a mai mișcă.

O durere vie me făcú să-mi deschid ér ochii.
Eră Petre care me trăgea de pěr d'alungul acoperi-
șului. Remăsei intins, zăpăcit, uitându-me. Petre se
scufundase ér. Și 'n amețela în care eram atunci, fui
surprins vędënd apărënd pe Gaspar acolo unde fra-
tele meu dispăruse: tinêrul om aducea în brațe pe
Veronica. După ce o puse lângă mine, se aruncă din
nou, aduse pe Maria, a cărei față eră albă ca céra,
țepênă și nemișcată, încât o credeam mórta. Apoi ér
se aruncă. Dar de astădată căută zadarnic. Petre îl
intêlni. Vorbiau împreună, și-ș dedeau indicații pe
cari eu nu le înțelegeam.

Când îi vędui urcându-se pe acoperiș, sleiți de
puteri, le strigai:

— Dar Agata! Iacob și Rosa?!

Scuturără din cap. Lacrămi mari le curgeau din
ochi. Din puținele vorbe ce mi le spuséră, înțelesei
că lui Iacob îi spárseseră capul niște bârne. Rosa se

prinse de cadavrul bărbatului ei, care o trase și pe ea la fund. Tușa Agata nu mai reapăruse. Bănuiam că trupul ei dus de curent, a intrat în casa de subsol nostru, pe o ferăstră deschisă.

Și ridicându-mă în sus, mă uitai spre acoperișul unde vedeai încă, cu câteva minute mai înainte, pe Aimée. Dar apa creșcea mereu. Aimée nu mai sberia. Vedeai numai brațele sale ridicate în sus pentru a-și ține copiii. Apoi dispărură cu toții, apa i acoperi încet la lumina lunii.

V.

Nu mai eram decât cinci pe acoperiș. Apa abia ne mai lăsa o bandă îngustă pe cresta casei. Apa dusese deja un coș. Trebuia să ridicăm pe Veronica și Maria, cari leșinaseră și să le ținem în sus pentru ca apa să nu le ude picioarele. În fine ele își veniră în fire, dar groza noastră crescuse și mai mult, vedându-le ude, tremurând, strigând din nou că nu vor să moră. Noi le mângâiam cum mângâi pe copii, spunându-le că nu o să moră, că nu o să lăsăm morțea să vină să le ia. Dar ele nu ne mai credeau, șcieau bine că o să moră. Și de câte ori acest cuvânt «a moră», sună, dinții le clănțeniau, se aruncau una în brațele celeilalte.

Eră par că sfârșitul lumii. Din sat nu mai rămăsese decât câteva părți de ziduri. Numai biserica își mai ridică turnul neatins, și de unde se auzea un murmur de oameni cari se șcieau la adăpost. În depărtare horecâia apa. Nu mai auțiam nici chiar acele derimări de case cari sunau ca felișul când cade. Erăm părăsiți, ca și când am fi făcut naufragiu la o mie mile depărtare de uscat.

Intr'un moment crederăm că auțim la stânga noastră un șgomot de lopeți. Par că era o lovitură cadentată, din ce în ce mai precisă. Ah, ce musică de speranță, și cum ne ridicarăm cu toții ca să vedem dacă vine scăparea din depărtare. Dar nu vedeam nimic.

Suprafața galbenă a apei se întindea, petată de umbre negre; dar nici una dintr'acestea umbre, vârturi de arbori, remășițe de ziduri derimate, nu se mișcau. Remășițe, ierburii, butoie goale ne deșteptau speranțe înșelătoare: lăltăiam batiștele, până ce vedând că ne înșelăm, recădeam erăș în descurajarea de mai înainte.

— A, acum o ved bine, strigă d'odată Gaspar. Priviți, etă colo, o barcă mare.

Și ne arătă, cu brațul ridicat, un punct în depărtare. Dar eu nu vedeam nimic: nici Petru. Dar Gaspar se încăpățina. Eră într'adevăr o barcă. Auțiam lamurit loviturile de lopeți.

Ni se părea și nouă că o vedem. Pluția încet. Par că se întorcea pe loc, fără să se apropie. Imi aduce aminte că în acel moment eram ca ieșit din fire. Ridicam brațele cu repezeli, strigam din respirații. Insultam barca, dîcînd că e pécătösă.

Ea, mereu negră și multă se învêrtia tot mai încet... Eră ore cu adevêrat barcă? Nu pot șci nici acun. Când ni se păru că o vedem dispărênd, ne duse și ultima speranță.

Daer încolo, în fiecare moment ne așteptam să fim înghițiți dimpreună cu casa. Ea eră săpată rou, nu se mai ținea decât pe câteva ziduri groșe, care derimându-se și ele, aveau să tragă după ele și acoperișul. Dar de ceea ce ne temeam mai mult, ceea ce ne îngrozia, eră că simțiam acoperișul încovoindu-se sub greutatea noastră. Casa pôte că ar fi rămas în picioare întreaga noapte, înse olanele se slărâ-mau mereu, bătute și lovite de bărne. Ne refugiasem în stânga, pe niște capre solide încă. Apoi și ele pârură că încep a slăbi. De sigur s'ar fi rupt,

decă am mai fi ramas toți cinci pe un spațiu atât de mic.

De câteva minute fratele meu Petre își lua er pipa în gură, cu un gest machinal. Își resucia musteța sa de vechiu soldat, își încrunță sprincenile, mormăind. Acest pericol care-l încungiuură, și contra căruj curajul seu nu putea să lupte, încep să-l înpacienteze. Scuipe de doue de trei ori în apă cu mânie desprețuitoare. Apoi vedînd că acoperișul slăbia mereu, se hotărî și se coborî în jos.

— Petre, Petre, strigai înspăimântat.

Intorse capul și-mi dîse liniștit:

— Remăi sănetos, Luis... Uite, mi s'a urli!

O să aveți cel puțin c'un loc mai mult.

Și, după ce-ș aruncă pipa, sări și el în apă, mai dîcînd:

— Nopțe bună! M'am săturat!

Nu se mai arătă. Eră inotător slab.

D'altfel se lăsă și el în puterea apei, easperat de ruina noastră și de vederea tuturor ai noștri, pe cari nu voia să-i supravețuiescă.

Bătură orele doue din nopte în turnul bisericej. Nopțea se stêrșia, această nopțe oribilă deja atât de plină de agonie și de lacrimi. Puțin câte puțin locul uscat de sub picioarele noastre se mai îngusta; eră un murmur de apă curgătoare, mici unde cari se goniau una pe alta. Curentul eră se schimbasse; fărîmăturile de pe apă mergeau d'a drepta satului, abia plutind, ca și când apa s'ar fi liniștit, oboșlă și leneșă.

Gaspar d'odată își scose ghetete și vesta. Il observasem chiar de mai înainte, că se prepară la ceva.

Și când îl întrebai, imi respunse:

— Ascultă, bunicule, așteptarea asta me omoră, nu mai pot să stau. Lasă-me să fac ce șciu, avem să scăpăm.

El înțelegea pe Veronica.

Me încercai să-l desmint. Nu puteam să-mi inchipui că va ave forța să ducă fata până la biserică. Dar el se încăpățina.

— Las, las! Am brațe destul de tari. O să veți.

Dicea că preferă a încercă să scape pe această cale periculoasă, decât să aștepte pe loc, căci dîcea că-ș simte brațele slăbind, ascultând și uitându-se cum se surupă casa cu noi.

— O iubeac, o voi scăpa-o, dîse.

Nu mai dîsei nimic. Strînsei pe Maria la piept.

El credea că acesta eră o imputare. Îngănă:

— Voi veni și după Maria, ve jur că voi veni.

Voi găsi eu o luntre seu un alt ajutor. Aibi incredere în mine, bunicule.

După ce-și desbrăcă și haina, luă pe Veronica în brațe, spunându-i mereu că să nu se sbată, să nu-i lie frică. Fata la fiecare vorbă, respundea da, zăpăcită. Apoi după ce-ș făcu semnul crucei, de și nu eră evlavios de fel, se lăsă în jos pe acoperiș, țînînd pe Veronica de o luntre pe care i-o legase pe sub brațe. Ea tipă înteu, bătut apa cu mâinile, apoi leșină.

— Mai bine e așa, imi strigă Gaspar. Acum nu-mi mai pasă.

Se pôte inchipui cu ce gröză îi urmăriam cu ochii. Pe apa albă observam până și cea mai mișcare a lui Gaspar. Ducea pe tinera fată legată cu o luntre, pe care și-o luase de după gât; o ducea astfel pe umeri de jumătate. Greutatea pre mare îl făcea să se cufunde uneori; totuș el înainta, notând cu o putere supraomenescă. Nu me mai temeam, căci el precurese deja a treia parte din distanță, când deodată se isbi de un zid ascuns sub apă. Ciocnirea fu teribilă. Amândoi dispărură. Apoi îl vedeai

reapărând singur: funia se rupe. El se scufundă de două ori. În sfârșit reapăru, scoțând și pe Veronica, pe care o aruncă pe umerii sei. Dar acum nu mai avea funia ca s'o țină, ceea ce-i îngreună poziția. Cu toate acestea el înaintă. Cu cât îi vedeam apropiindu-se de biserică, cu atât mai mult tremuram. D'odată voii să strig: zăriseam niște grindii cari veniau spre dănații. Remăseși cu gura deschisă; o nouă ciocnire i despărți, apa îi acoperi ăr.

Din acest moment remăsei stupid. Nu-mi mai rămase decât instinctul animalic a conservării de sine. Când me ajungeau valurile, me dedeam îndărăt. În această nesimțire auđii mai multă vreme un rîset fără ca să-mi pot explica de unde venia. Se făcea ziua, d'albe ȑori. Era timp frumos, recora și liniștit ca pe marginea unui lac a cărui apă se deslăpăta înainte de resăritul soarelui. Dar rîsetul resună mereu; și întorcându-me, veduși pe Maria în picioare, cu hainele udate. Ea era ceea care ridea.

Ah, sora scumpă creatură ce blândă și frumoasă părea în acest ciaz matinal. O veduși cum se plăcă, ia cu pumnul apă și-și apăla ochii. Apoi își legă pe căea frumosul seu păr blond. Fără indoielă, ea-și făcea toaleta, se credea în mica sa cameră. duminica, când clopotele sună vesel.

Continuă a ride, un ris de copil, cu ochii limpedi, cu fața veselă.

Începu să rid și eu cu ea, cuprins de nebunia ei. Terora o inebunise, și era o minune s'o veđi atât de încântată de curătenia acestor ȑori de primăveră.

O lasam în voia ei, neînțelegend, dând din cap cu franchețea. Se gătia mereu. Apoi când se cređu gata, cânta unul din imnurile sale, cu o voce de cristal. Dar în curend se întrepru, strigă, ca și când ar fi respuns unui glas, pe care numai ea îl auđia și numai ea singură îl înțelegea:

— Viu, viu!

Își reîncepu cantecele, se cobori pe acoperiș, intră în apă, care o cuprinse încet, fără s'guduire. Eu nu încetasem de a zimbli. Priviam, fericit, locul unde ea dispăruse.

Nu-mi mai aduc apoi aminte de nimic. Eram singur pe acoperiș. Apa creșea mereu. Un coș stătea încă în sus, și cred că am scăpat, țicându-me de el cu toată puterea, ca un animal, nare nu voia să moră. Apoi, nimic, nimic, întuneric, beantul.

VI.

Pentru ce mai trăesc? Mi s'a spus că omenii din Săintin au venit pe la șese ore cu barca, și m'au

É R N A I

găsit culcat p'un coș, leșinat. Apa fu atât de crudă, încât nu me duse după ceialtați ai mei, în timpul când nu mai simțiam nimic din netericirea mea.

Eu, bătrânul, am fost acela care m'am încâpăținat să trăiesc.

Toți se duseră: copiii sugători, fetele mari, cas-

in Garona, pentru a merge pe drumul, pe care s'au dus toți. Nu mai am nici un copil, casa mi-e derimată, câmpiile pustiite. O, sera, când eram cu toți la mesă, cei bătrâni la mijloc, cei tineri la rând, cum me încungiură veselia și cum me încăldia. O, acele zile de seceriș și de cules, când eram cu toți la lucru, și ne întorceam cu toți, mândri de bogăția noastră. O, copiii frumoși și frumoșele vii, fetele frumoșe și graul frumos, bucuria bătrâneței mele, respătata via a vieții mele întregi. Decă toate acestea s'au dus, de ce vrei, o Dămine, ca să me mai ții pe mine?

Mângăiere nu pot ave. Ajutor nu-mi trebuie. Pământurile mi le-aș da omenilor din sat, cari mai au copii. Ei ar ave curagiul a curăți pământul de ruine și a-l munci din nou.

Am avut o singură dorință, o ultimă dorință. Aș fi dorit să găseșc trupurile alor mei și să i îngrop în cimitir sub o petru, unde i-aș fi putut reintelni odată. Se vorbia că se pescuise la Toulouse câteva cadavre, duse de apă. Me decisei să me duc până acolo.

Ce desastru înfiorător. A-prupe done mi de case derimate, 700 morți. Tote podurile duse. Sate șterse, inecate sub noroiu. Daune teribile. 20.000 omeni remași pe drumuri. Impregiurinea imfestată de cadavre, amenințată de epidemii, de tifus. Jalea în tote părțile. Strade pline de cortegii funebre. Mila ce se stringea nu putea să vindece tote ranele. Eu inse trecui fără să ved nimic în aceste ruine. Aveam ruinele mele, morții mei care me striviau.

Mi s'a spus că în adevăr multe corpuri au putut fi pescuite. Dar erau deja îngropate în șiruri lungi, într'un colț de cimitir. Cadavrele necunoscute le fotografiaseră. Și printr'aceste portrete am găsit p'al lui Gaspar și Veronica. Logodiții fusesez găsiți îmbrățișați. Am plâns când i-am văzut.

Ioan Rusu

Cugetări.

Sunt unii omeni, cari chiar la a dori sunt netrebnci.

Lingușirea e soră dreptă a minciunei.

*

Deșteptului li servesc cu mult mai mult duymanii, decăt prostului prietini.

*

Să lași să te vedă, dar să te străvedă nici odată.

G. H. I. A.

nițiile noi și casniciile vechi. Și eu mai trăiesc, ca o buruiiană rea, dură ecă, cu rădăcinele în hrebi.

Aruma, decă aș ave curagiu, aș face ca Petre, aș dice: »M'am săturat, sera bună!«, m'aș aruncă

Nume familiare românești.

(Urmare.)

13. *Comuna Grovaț.* Adam 16 familii, Adamovici 2, Argane 2, Bacala 18, Balica 15, Begu 3, Beica 2, Belcica 1, Bereu 5, Breica 1, Blagoe 18, Boțoc 3, Braia 18, Butan 7, Berovan 1, Bordan 1.

Capet 3, Cerbu 6, Cherda 2, Codia 6, Cociova 6, Coorin 6, Ciocârla 5, Ciorman 10, Ciorgariu 2, Ciurcia 8, Danciu 2, Doban 5, Doga 1, Dragina 3, Drincea 13, Dragila 1, Ermica 1, Frătila 2, Gacica 12, Ghicea 10, Grema 1, Guga 17, Gujba 6, Iencea 2, Ie-nuica 10, Iliă 3, Ilica 4, Josa 6, Laia 6, Lăzar 8, Lățic 18, Lazinea 2, Lupinea 51, Lupu 4, Lungu 2.

Marila 12, Mazeru 3, Marsin 2, Milotin 3, Mițu 1, Mița 5, Motofila 10, Murgu 6, Muța 8, Negru 1, Nedu 1, Paica 7, Panic 5, Petcu 2, Raduț, Rebigia 9, Roșu 2, Roșcă 1, Șaiteu 4, Sanda 1, Stoia 5, Stoian 3, Șculia 18, Sima 7, Serbu 4, Stanciu 3, Suciț 5, Susuia 2, Stangu 2, Țițu 2, Tema 1, Toma 9, Topol 24, Udrea 16, Urgeiu 8, Vetan 1, Vijan 6.

14. *Comuna Jertof.* (Heierdorf) Adam 1, Ambruș 7, Banu 3, Barac 1, Bêlu 2, Birșu 1, Buzeziu 2, Cioloca 4, Dașu 14, Drilia 4, Drag 5, Drăgoi 3, Fira 3, Firu 1, Fitea 1, Gița 3, Guga 1, Gurgutu 1, Icu 1, Iancu 1, Ienașcu 3, Jucu 2, Covrin 2, Cherdu 9, Cra-ciun 1, Cucu 2, Lapêdat 7, Lazar 1, Lința 6, Luca 2, Lungu 12.

Marila 3, Mazeran 9, Miclea 35, Mioc 2, Murgu 15, Miteru 1, Novac 2, Novacescu 12, Ogrin 1, Olar 1, Panciovan 3, Radovan 1, Rad 1, Rena 1, Roșca 1, Sava 18, Serbu 10, Surlaș 2, Tepeanu 4, Todor 1, Turcu 1, Vălean 1, Voina 1.

15. *Comuna Iabalea.* Aci sunt puțini Romani, ceilalți sînt Bulgari. — Andrea 1 familiă, Baciuna 6, Beul 18, Butan 1, Cimponeriu 1, Filca 26, Ilica 6, Lapêdat 1, Niagul 3, Padinant 7, Petruț 2, Rebejila 2, Ursul 9, Ūrsu 1.

16. *Comuna Iam.* Adam 11 Iam, Babet 36, Ba-leșan 4, Blajica 3, Bernia 1, Birtea 3, Bontea 4, Ciurciu 1, Dobroi 1, Dubovan 8, Dumitru 5, Fira 2, Gava 4, Gerga 1, Gligoria 1, Gligu 29, Greoniant 1, Iencea 4, Calina 1, Catina 5, Capet 2, Careba 2, Chituț 1, Cornia 4, Lapêdat 1, Lapoșița 1, Lazar 12, Loga 1, Liuba 1, Marcu 2, Mata 1, Marila 3, Meila 1, Martin 1, Mioc 1, Murgu 1, Muntean 1, Negru 4, Nica 9, Ostian 2 (Ostean?)

Pera 1, Perneu 1, Pașcu 1, Parvulovici 3, Popa 5, Popovici 3, Pupu 8, Rad 3, Rașovan 2, Roman 2, Rista 1, Sandru 1, Stanciu 8, Stancu 3, Suvaianț 1, Sim 1, Șalitrariu 1, Secula 1, Stoian 3, Vălean 11, Vuemir 2, Vulpe 3, Vuiccu 2, Jita 2.

17. *Comuna Iliadia.* Adam 2, Anca 2, Ania 37, Balia 2, Balan 18, Boia 6, Biba 5, Birovici 2, Borca 2, Brebu 8, Brinzeu 2, Bungi 8, Cerbu 3, Cichiri 2, Ciucure 3, Daia 5, Dragoi 3, Duma 8, Firu 10, Frenț 1, Gagula 2, Gerdea 1, Gergina 17, German 15, Gereea 6, Ghinda 5, Gosta 2, Gutin 5, Iencea 1, Ig-nia 5, Iorga 4, Iovan 2, Iovanel 1, Jucu 1, Catina 11, Chelciu 11, Chinda 2, Corcan 18, Creț 1, Cucu 3, Lazar 19, Latic 6, Luca 24, Lința 1, Madincea 22, Micea 1, Moise 11, Murgu 37, Neamt 1, Neda 5, Nuț 2, Ogrin 5, Pașcota 6, Petruț 12, Peia 1, Popa 9, Popovici 2, Pălatoeu 1, Potocian 7, Radomir 2, Radulia 23, Rugaciu 49, Rusmir 14, Rusovan 1.

Șchila 1, Șerbone 6, Sirbu 12, Sporia 1, Stan-ilă 14, Tamaș 6, Tatar 9, Telegă 6, Ticic 11, Toger 8, Truca 7, Ūrsu 3, Vidu 4, Vuemir 2, Vuciu 1, Zeicu 25, Zoma 1, Jurchela 5.

18. *Comuna Cacova.* Ambruș 1, Argane 2, Ariciu 1, Bacala 3, Balica 5, Beica 5, Beca 1, Belia 2, Belca 1, Bereu 2, Bibi 1, Bili 1, Bobu 1, Bolove-

gia 1, Bolovan 1, Bordan 13, Borca 1, Botoș 1, Braia 2, Brinda 6, Brîndușa 8, Brinzeu 2, Bucure 2, Burza 2, Butan 4.

Cilla 10, Cicu 1, Cimponeriu 1, Cizmaș 2, Cîncea 1, Cioloca 1, Ciormanu 4, Cioreu 1, Ciorgariu 16, Ciulin 3, Danciu 5, Draga 1, Drugia 9, Draghicescu 2, Dragu 18, Doga 1, Fircu 32, Frența 11, Giaga 2, Gîncea 1, Gerga 1, Grema 1, Guga 3, Ilica 10, Iencuț 3, Iancu 2, Ienașcu 1, Ienuica 1, Jura 11, Jeica 2, Ilic 2.

Calariu 2, Calin 1, Carabaș 2, Cheviercu 6, Chercioban 7, Cherșu 1, Catana 2, Cocora 4, Condan 2, Cornia 1, Cossan 1, Copla 2, Cucza 5, Laia 2, Laiu 9, Linca 6, Lința 2, Luca 2, Lupinea 2, Lungu 2.

Măgurian 28, Marcu 11, Melca 5, Merja 8, Miclea 5, Micodin 3, Miceș 4, Micu 7, Minda 7, Miș 15, Miuca 2, Miuța 3, Muica 2, Muntean 1, Murgu 4, Muș 3, Muța 6, Nedelcu 16, Nerancia 1, Ona 9, Ocian 8, Olariu 1, Opra 6, Oprian 3.

Paica 2, Penda 1, Pecione 1, Petrica 1, Pincu 2, Peica 1, Popa 3, Popovici 1, Popone 1, Popescu 1, Pupu 18, Pușcaș 1, Samoila 7, Șeicu 6, Șerbone 9, Serbu 1, Sarmaș 1, Stan 1, Stancu 1, Stanciu 1, Stoian 1, Sulia 6, Sculici 1.

Tamaș 6, Tema 1, Tebeșone 3, Ternei 2, Tașcu 1, Timca 2, Treica 1, Treicu 8, Truia 2, Topala 1, Turconiu 4, Uța 6, Țeran 2, Titin.

(Va urma.)

Dr. At. M. Marienescu.

Doine poporale.

Din Caraș-Severin.

Frunța verde de cicore,
Inimioara reu me dore.
Și atunci mie-mi va trece,
Când tu bêla-mi vei aduce:
Mură nêgră 'n mieș de êrnă,
Sloi de ghiță 'n mieș de vêra.
— Mei bândița, bade dulce,
Eu tote le voi aduce,
Dar te rog, spune-mi de unde?
— Frunță verde și-o lilea,
Nu te pricepi, mândra mea?
Sloi de ghiță-i peptul teu,
Când îl puni pe lâng'al meu,
Mura nêgră-s ochii tei,
Când îi puni pe lâng'al mei.

Frunță verde de sălcuță,
Eu iubesc o româncuță.
Toți ar vre-o de draguța
Ochii ei sînt ca de flori.
Când-o veși te iau fiori.

Când pe mine me urești,
Mândră, te și prepădești.
Când pe mine mi-i urî,
Urêcă-te sôrele,
Să te aște relele,
Trei pârcehi de frigurele
Sa-ți fie de schimburele,
Lunia anu, marța altu,
Până-ți vei perde capu,
Lêcul să nu ți-l gâsești.
Pân' pe mine me iubesci.
Când lini spuni că m'ai urit.
Atunci liacul ți-l închid,
În trei fire de morari
Și îl port în busunar.

Constantin Voda

O dedicație...

Cine va citi, va afla.

Am citit multe cărți pe cari vedeam tipărit cu litere mari și legibil: «In semn de recunoștință...!» «său «In semn de admirație» său: «Marelui patron și mecenate a...!» Am citit poezii după firea și cuprinsul lor: «Amicului ***»; său «Madamei... A»; său în celea din urmă spunea adevărul, vedându-le toate acestea, îmi diceam, ore ce se caută: Piața său protectorul? Șcim, că de celea mai multe ori, nu intru atât calitatea negoiului, pe cât protectorul sub a cărui ochi intră negoțul (în lume) dă vedă și renume vîndătorului...!

Chiar și în viața de toate zilele, vedem anunțuri prin ziare, cam de următorul cuprins: «Prăvălie la vulturul negru» mai înainte «Prăvălie la corbul alb»; său «Georgehe Fîrfeacă friseur» vis-a-vis de Hotel «La France»; apoi mai vedem anunțuri de cuprins variu din cari de asemenea nu lipsesc o drăcie de atestate dela diferite persoane dintre cari unele chiar de o anumită valoare. După bunul nume al altora, se «neacă a trăi — umbriile.

Așa vedem că face astăzi totă lumea care voește a-și vinde negoțul. Să tac despre «ofertele» pentru căsătorii, căci acestea sînt atât de numeroase, cu deosebire în foile germane, încât te miri de mulțimea reclamelor.

Dar noi ne obișnuim a dice: «Ia pîrul laudat să nu mergi cu sac mare...!»

Dacă așa face majoritatea lumii de astăzi, pentru ce să nu imitez și eu baremi acuma în mic, — această apucătură? Permit inșe, că negoțul nu e al meu, ci eu voesc numai a-î da un atestat în acea bună credință, că marfa pe care o recomand are să fie cercată la timp potrivit și, mai de interes pentru publicul doritor de lucruri noue, său aplicat spre originalități. Căci și așa auzim căindu-se aproape fiecare scriitor, că în lucrările noastre nu mai întîmpinăm «idei noue» său «producte originale.» Cel puțin pe acest teren se pune aproape fiecare critic în momentul când voește a ne arată scăderile literare. Cu toate că cei mai mulți cu pretențiuni de critici, încă nu au produs nimic original și de interes netăgăduit pentru literatura noastră. Atari criticii ar trebui să-și critice mai întîiu secăturile minții lor proprii.

Eu aflu chiar și în aceste critice — nu alt ceva decât erăș un reclam învîlbit în formă de dedicații pline de variațiuni nostime!

Ved dar, că peste tot găsim numai dedicații. Apoi să nu te molipsești? Chiar de acea și această lucrare a mea, de cuprinsul de mai jos și după titlula ei este o dedicație în totă forma și în totă puterea cuvîntului.

Cetiți-o!? Numai cuvintele sînt vechi, fapta inșe e originală. Eră cătră 7 $\frac{1}{2}$ ore sêra. Adecă după ce cinasem împreună cu dl Traian H. Pop. Ne aflam în chilia mea nr. 23 și, fumînd povestiam după cum dice Românul «de prin țera noastră.» Regulamentul, după a cărui paragraf trebuie să ne acomodăm, este în o privință atât de cruțător, încât până la 8 ore sêra ne este permis a ne mai afla împreună. După 8 ore sêra, trebuie să ne retragem fiecare în chilia sa. când ușa ni se închide.

Peste și putem petrece în cea mai bună liniște și negenați, fie numai noi doi, fie în societate cu ceilalți colegi deținuți. Aflu inșe — că în acesten

zile nu este bine ca să descoper și să descriu pagine din acest loc așa numit: «prinsore de stat.»

Destul, că povestind așa să ne trecă de urit, deodată auzim o ciocănitură la ușa și până a nu-î permite intrarea, pășeșe în chilie uuul dintre colegi (E. B.) Încă nu apucasem a-î invita să ocupe loc, pe când el cu multă vioiciune și afabilitate ne întrebă, decă nu avem plăcere a bé împreună în chilia lui o thee.

Atât eu, cât și dl Traian H. Pop ne mulțumim de invitarea ce ne face, spunîndu-i, că în astă sêra nici thea noastră regulată nu o bem.

— Atunci — dice dl E. B. — să-mi dați puțin spirt denaturat. Dl Tr. Pop se și acolă și-î intinde sticla noastră cu spirt.

De oră-ce tot respectivului domn i-am imprumutat încă mai dăundu o sticlă aprôpe plină cu spirt, pe care nu mi-a mai adus-o decăt numai golă, de-acea — cam în rîs cam în de-adins — i-am spus, să facă bine și să ne aducă sticla... dar numai nu golă.

— Indată vi-o readuc! Dar totuș, placă-ve a veni la mine numai în povestii, căci am mai invitat și pe alți colegi la o thee!!

— Se pôte că vom veni pe timpul când veți bé thea.

Și s'a dus cu sticla.

Mai stăm și noi puțin, când dice dlui Pop: Dar aid' să vedem cum o să-și petreacă ospetii. Indată eșim și intrând pe ușa vis-a-vis la dl E. B. aflăm încă trei colegi.

Ne aflam im chilie 6 persoane.

Mașina de thee ardea. O-a fost imprumutat dl E. B. dela alt coleg.

Doi dintre colegi ședeau lângă mesă și așteptau să lerbă thea mai de grabă. Alți doi ședeau pe pat, Traian sta răzemat de pîretele de lângă ferestru fumînd ca un turc.

Stăpînul casei sta cu mîinile în buzunare și cu ciubucul în gură, lângă mașina de thee, ridicînd din când în când capacul să vedă decă ferbe său nu apa.

În vremea asta unul povestia că-și așteptă grația; altul, că mai are atatea și atatea sêptemîni; altul că mai are atatea luni — altul, că mai are... ani!!

În chilie domniă o căldură și un fum de pipă și țigări, după cum numai își pôte omul gîndi. Dar puțin geneză atât fumul cât și căldura pe cei atât de deprinși cu unele ca acestea în chiliile prinsorii.

Spre orientare în casele statului nici nu poți conversa decăt erăș numai în limba statului, pe care țeu eu nu am fericirea a o posede.

— Ferbe apa! Dle E. B. adă thea!! Așa dice unul dintre domni.

— Vai, că n'am thee!! Dela care să aduc?

Vecinul cu carele ședeam împreună pe pat, dice cătră E. B.: Du-te și adă din chilia mea.

Merge și aduce. Pune thea în olă... dar tot atunci dice: nu am nici rom și nici zahăr!!?

— Du-te și cere dela... și dela...!

Și ér merge și aduce o sticlă cu rom și câteva bucăți de zahăr. Ș-ar tlecut, că ospetul e inciripat din sat.

Rideam cu toții de dl E. B. care-și știe omeni așa de bine ospetii. Mi se pare că și acuma vîd pe dl Tr. Pop ridînd și avînd țigareta între dinți.

În celea din urmă se strecoră thea în ceașce — și eră să se beie.

Me uitam cum își ținea ceașca unul în mîna, altul pe genunche, altul se plimbă prin chilie — ér eu cu Tr. Pop ne priviam suridînd...!

— Eu nu pot bé thea mea; e numai apă caldă.

— Eu nu o pot bé, că nu-i de loc nici zahăr nici rom.

— Eu o să-mi pun vinars in thea asta, doră va avé mai bun gust.

Ridând dînei: Dl E. B. nu a avut decît numai apă. Acésta o-ați fi putut bé și 'n chiliile dvóstre. Dela unul e mașina, delat altu thea, delat mine spirtul, delat altul romul și delat altul zahărul. Așá să tot inviți óspeti...!!

Vedënd apoi, că zahărul le lipsește tuturor, am mers și am adus dela mine câteva bucăți. Dl E. B. îmi dîse, că lui nu i trebuie zahăr, de óră-ce thea lui e fôrte minunată... Dar numai el știe cum pôte s'o beie. Ce e drept, nici nu am prę stăruit ca să-și iaie zahăr. Toți ceilalți domni au primit care de putere.

Astfel între risete petrecurăm pînă la 8 ore, când apoi ne-am depártat din chilia dlui E. B. fiecare in propria sa chilie.

Eu am aflat cu cale a-mi notá acésta sêră și, ca aducere aminte de dîlele petrecute in închisóre, a o pune pe hârtie in forma și dupá cuprinsul de față.

O-am făcut acésta numai din punct de vedere al moralului; deóră-ce nu — in acest loc — dar chiar și in largá lume ne întîlnim cu figuri cari se nisuesc a juca pe boerul.

Căți nu sînt cari parte prin cine strălucite și prin pânduri grase, parte prin jocuri hazarde de cúrți seu prin bachanalie celea mai uricioase își fac reclam și-și cástigá aderenți, cari in tot locul ridicá și in carea eu laude pe cel cu pré multe revașe in bușinar seu cu pré multe noduri la batistá.

Er așá ceva se întimplá nunumai in societatea multá din mijlocul altor popóre, dar o mărturisesc fara stielá, se întimplá și in mijlocul societáții noastre. Incepe a se introduce un fel de reclam periculos in literaturá, ca și in énsași societatea neliterará.

Așá nu este bine! Și mai cu semá reclamele sînt pentru poporul nostru — care încă nu le pricepe — o desamăgire. Vai, câte desamăgiri...!

Dar me oprese aici. Dl din cestiune, — dl cu pîcina — e astăzi liber. Vorba e numai, cum are să se știe purtá in societate pe viitor? Și cum s'a purtat pînă acuma?

Nu l'am vedút, dar nici nu l'am cunoscut pînă cu asta ocașione, deóră-ce nu sîntem — dupá cum dîce Românul: «de-o lege și de-o limbă.» Voesc inșe ca să nu-l perdá din memorie dl Tr. Pop.

E de staturá mijlocie: subțirel și pêrul roșietec. Ochii, nasul și buzele l recomandá fără a-l mai descrie. Cine-l va vedé, are să știe indatá, că-i de vița celora de lângá Iordan.

***

Ca prima impresiune — din închisóre — pe care o pusei pe hârtie, me aflu indemnat a o scóte in piața literaturii române și a o dedicá dlui și colegului meu de suferințe: Traian H. Pop. Prinescă-o!!
Seghedin, 1891.

Ioan Macavei.

Scrisóre din București.

Romeo și Julietta. — Dna Aristița Manolescu — Conferința dlui Ionnescu-Gion — Dna Judic.

Sînt vre-o cinci ani de când in colónele acestei foi, dând semá despre reprezentațiunea pentru prima óră a piesei lui Shakespeare, scriam că «Romeo și Julietta» va continua să se admiratá intodăuna pe scena Teatrului Național; înteu pentru că

in nici o piesă a sa Shakespeare nu a descris cu atáta putere, și cu așá dulce lirism amorul. — și a doua óră, pentru că puține din piesele ce s'au dat la Teatrul nostru s'au jucat cu atáta artá ca «Romeo și Julietta».

Deosebire numai, că acum cinci ani admiram numai pe dl Grigore Manolescu, ér acum trebuie să admirăm pe dna Aristița Manolescu, care din rolul Juliettei a făcut una dintre cele mai splendide ale sale creațiuni, cea ce tóte diarele din capitalá s'au grăbit să recunóscă.

A descrie jocul mut al dnei Manolescu (Julietta), când pentru înteaș-datá il vede pe Romeo: a descrie creațiunea puternică ce o manifestézá, când pentru prima óră se simte in brațele lui: cruda durere ce o cuprinde când se depártá de el; desesperarea, neinocăptóre într'un suflet omenesc, ce o stăpânește când părinții ei vor láa o silescá a se mărítá cu Paris; hotărirea ei de a bé un lichid, dat de Laurentiu, pentru a luá aparența morții, ca să scape astlele de a se mărítá, și mai ales scena inainte de a bé acel lichid: alucinațiunile ce i se incuibă in suflet când se gândește că pôte să se deștepte in ca-voar (criptá) inainte ca Romeo, cu care se cununase in ascuns, să sosescá a o scápá, și așá să se găsescá in intunerie, frig și între ciolane omenesce in acel aer ingrozitor, subpáméntean, — a descrie tóte asten nu se pot, ér de vedút pe scena Teatrului nostru numai dela dna Aristița se pôte, și cine știe câte generații vor trece, pînă ce să se mai ivescá a o doua Aristița-Julietta.

Acolo inșe, unde dna Manolescu a atins culmea artei, este actul din urmă, unde se deșteptá și vede lângá densa pe Romeo, care inșe beuse otravá, credënd că ea in adevér este mortá. E stășiilor de dureros acest tragic slérșit a lui Romeo și Juliettei, și este înalțător de frumos cum cei doi artiști interpreteză aci pe nemuritorul Shakespeare.

«Romeo și Julietta» s'a dat in anul acesta in beneficiul dnei Aristița. Publicul a resplátit pe beneficiená așá cum trebuie a se resplátit o mare artistá.

*

Duminică la 20 l. c. dl Ionnescu-Gion a ținut la Ateneu conferința sa: «Bucureștii in timpul revoluției franceze.» Ateneul a fost íntesat de lume. Conferințiarul, in urma unor îndelungi cercetări istorice, de sigur, a arátat cu culorile cele mai vii, cum pe la 1794—97 Bucureștii au fost centru al mișcărilor revoluționare din Orient, cum, cu indulgența care ne caracterisá și cu iubirea pentru tot ce este bine, frumos și drept, noi am lăsat nesupéráti atát pe greci, cât și pe serbi și bulgari, ca să lucreze in țera noastră pentru interesul țerii lor, și cum unii din cei pe cari i-am tolerat și ajutat, ca grecii, s'au întors apoi in contra noastră. Probá ceea ce grecii vor să facá cu România din Macedonia. A descris apoi o mulțime de evenimente și fapte de interes mai secundar ce s'au petrecut pe acea vreme in capitala Valahiei.

Părerea generalá despre conferința dlui Gion este, că dintre conferințele ce eminentul publicist le a ținut, acésta a fost cea mai muncită.

Conferința va spăré in «Revista Nouă» a dlui Hașdêu.

*

Așerá s'a dat prima reprezentație a dnei Ana Judic, vestita artistá dela teatrul «Varietés» din Paris. S'a dat «Rousette», comediorá-vodevil. Vestita artistá, tot fragedá încă la voce și sprintená pe scená, a plăcut mult, ca 'a rëndul trecut, publicului bucureșcean.

Pecat numai că asemenea visite artistice sînt în detrimentul teatrului românesc, la a cărui reprezentări vin cu atât mai puțini, cu cât mai mulți se duc la dna Judic s'eu alți artiști străini.

Ioan Rusu.

Serată musicală în Blaș.

— La 15/27 ianuarie. —

Serata musicală arangiată de unii dintre membrii »Reuniunii femeilor române« de aci, sub conducerea românescului profesor de muzică dl Iacob Mureșan, a avut succes complet. Programul seratei, compus din 8 puncte, a fost pr' bine executat. Ecă și programul: 1, I. Mureșan: »Trecui valea« cor micst. 2, W. Ganz: »Galop de concert«, executat pe pian de dșorele Silvia Hossu și Melania Br'ndușan. 3, ***: »Dialog«, rostit de dșorele Septimia Vancea și Valeria Uilacan. 3, Bellini: »Norma«, solo vioră executat de dșora Letiția Moldovan. 5, I. Mureșan: »Mănăstirea Argeșului« Nr. I II III, cor micst cu soluri, executate de d'omna Cornelia Deac, dnii Aron Papiu, dr. Victor Szmigelski și Iuniu Brut Hodoș. 6, I. Mureșan: »Olt'nea«, solo pian executat de dșora Melania Br'ndușan. 7, Iosif Vulcan: »Copila română«, declamată de dșora Leontina Bian. 8, I. Mureșan: »Dorule, odorule«, cor micst.

Nu putem să nu amintim și impregiurarea aceea, că de și corul de abia a avut 15 membri, între cari pe lângă cei amintiți și d'omnele Valeria Uilacan, Cornelia Hodoș și Otilia Mureșan, și domnii Alesandru Uilacan, Aron Deac, Virgil Br'ndușan, Aurel P. Bota, Victor Moldovan și Victor Turcu, — și de și s'a pregătit timp relativ scurt, totuș în executarea programului a întrecut toate așteptările. La această serată, făcută în favorul fondului reuniunii femeilor române din Blaș, a luat parte totă clasa inteligentă din localitate, fără deosebire de naționalitate, așa încât spațioasa sală de gimnastică a fost cu deseveșire plină de public.

Punctul prim din program »Trecui valea«, poezie populară, compoziție și arangiere pentru cor de dl Mureșan, a fost intimpinată cu vii aclamări de complăceri și aplausele publicului, atât pentru buna și precizia ei executare, cât și pentru nimerita ei arangiere. De asemenea a fost bine primite de public și celelalte compoziții ale dlui Mureșan: »Olt'nea« în care dșora Melania Br'ndușan a escelat prin o admirabilă istețime și simțem'nt în executare. »Mănăstirea Argeșului«, — cea mai nouă, dat tot odată și cea mai artistică compoziție a dlui Mureșan, a fost acoperită de o furtună de aplause. A plăcut în această bucată — din care s'a cântat numai partea I II III. — solurile, în cari au escelat toți soliștii, dar în special d'omna Deac, prin o frumoasă și plăcută voce de sopran.

La rëndul lor dșorele Letiția Moldovan și Silvia Hossu au fost viu aplaudate din partea publicului, cea dint'eu pentru precisa executare a frumoșei dar grelei piese »Norma« de Bellini, ér a d'oua pentru executarea pe pian a »Galopului de Concert.« Dșora Hossu ne face să sperăm, că cu timpul va deveni o forțe bună pianistă.

Cu mult simțem'nt a predat și dșora Leontina Bian — care a fost îmbrăcată în costum național — poezia dlui Iosif Vulcan »Copila română«, — poezie, care a devenit acum așa de populară, cât nu p'ote lipsi mai delă nici un concert, fie pentru conținutul ei, fie pentru de a da un impuls domnișorelor n'ostre,

ca să imiteze pe ideala copilă de român, cântată în acea poezie.

De asemena și copilițele Valeria Uilacan și Septimia Vancea au predat cu multă istețime și curaj un frumos dialog, prin care se laudă atât de nimerit viața și plăcerile dela »ț'ără.«

La cererea publicului, după esecutarea cîntecului »Dorule odorule«, dl Iacob Mureșan ne mai cântă pe pian »Ciobanul«, acea poezie ce în note line și dulci ne face să o tot ascultăm fără de osteneală. Escelenta esecutare a acestei bucată au dovedit-o unanimele aplause ale întregului public.

După sf'șșirea concertului, urmă joc tot în aceeaș sală, și petrecerea ținu cu multă voie bună până dimineța.

Dintre d'omnele care au luat parte la această serată frumoșă însemn următorele: Ida Ciato, Amalia Moldovan, Aurelia Papiu, Rosa Muntean, Leontina Negruț, Rosa Solomon, Maria Radu, Amalia Grama, Cornelia Deac, Elena Nistor, Lucreția Viciu, Aurelia Oltean, Cornelia Hodoș, Otilia Mureșan, Valeria Uilacan, Iosif Vancea, Maria Stoica, Maria Turcu, Luiza Banfi, etc. etc. ér dintre domnișore: Virginia Solomon, Leontina Bian, Ida Handrea, Elena Sântion, Silvia și Elena Hossu, Gizela și Maria Turcu, Melania Br'ndușan și altele și altele, a căror nume mi-a scăpat din minte. Venitul seratei se urcă peste 100 fl.

Un asistent.

Èrna în Norveghia.

— Veți ilustraținea din nr. acesta. —

În părțile nordice èrna, întocmai ca v'era la sud, ofere multe momente de distracție. Petrecerile din Rusia, unde aristocrația arang'ază ocuroiuni cu sania și felurite jocuri pe ghiată, sînt cunoscute în totă lumea. Asemenea sînt interesante și partiele ce se fac èrna în Norveghia.

Ilustraținea din nr. acesta înfățosează o astfel de partie, o excursiune cu sania. Societatea tocmai se cob'oră de pe un deal, în sanii fără cai, dirijiate de un om care șede dinainte și împedecă mersul repede implantându-și picioarele în zăpadă.

Nu odată acesta pedecă e primejdiosă. Sania și omul se rest'ornă iute, precum arată și una din figurile ilustrațiunii. Dar ce le pasă omenilor cu chef!

Coboritorii înt'elnesc pe drum o sanie elegantă și niște v'ănători cari i salută vesel, urându-le drum bun!

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șoiri literare și artistice. Dl N. G. Radulescu-Niger a publicat la București un mare volum, care cuprinde doue nuvele: »Jertfa« și »Gelosia.« — Dl Iacob Negruzzi va publică într'un volum la București toate piesele ce a tradus din Schiller. — Dl Mihail Cogălnicean pregăteșce pentru tipar mai multe volume din discursurile sale parlamentare. — Dl G. Meitani a scos de sub tipar la București fășciora XIV, cea din urmă, cu care se incheie importanta sa lucrare »Studii asupra constituțiunii Românilor.« — Sculptorul Georgescu din București lucr'ază la monumentul ce se va aședă pe morm'ntul lui Eminescu; artistul va termină lucrarea sa în luna lui maiu, când apoi se va și aședă la locul destinat. — Dl F. Marinescu, absolvent al școl'ei de bele-arte din București, lucr'ază la bustul lui V. Alecsandri, care se va aședă în vestibulul de jos al Ateneului Român. — Pictorul

Th. Aman a deschis de vr'o doue luni o expoziție de tablouri ale sale, la București, în palatul băilor Eforiei. — Sculptorul Vasilescu din Craiova, care a studiat în Italia, va face o călătorie de studiu prin diversele orașe mai mari ale Europei. — Dra Văcărescu, dșoră de onore a reginei României, pregătește un nou volum de poezii în editura lui Lemerre din Paris.

Vlasia. Acesta e titlul unui important articol ce-l găsim publicat în fascicula a VII a tomului XVIII al buletinului Societății ungreșci de geografie (Földrajzi Közlemények.) care apare în Budapesta, cu spriginul Academiei ungreșci de științe, redactat de secretarul general al societății, dl Antoniu Berecz. Autorul articolului, dl Ludovic Czink, în forma unei descrieri de excursiune, ce a făcut dimpreună cu dl profesor din Fiume Vincentiu Nicora, — ne prezintă un studiu prețios asupra poporului român din Istria. Valea ce ocupă poporul acesta ne numește Vlasia, adică valea românească, fiind că poporul așezat acolo e român. Valea Vlasia în 8 comune are 3000 de locuitori, capitala e Sussgnevizza; satele mai toate se întind pe un teritoriu mare, căci casele sunt foarte departe una de alta; casele sunt construite din piatră, coșuri n'au; cei mai bogați își fac casă cu etagiu, în parter se află localitățile laterale, în etagiu sunt camerele de locuit, cari mai cu seamă sunt înguste și mici. Acoperișul caselor de obicei se face din trestie, arareori din paie, mai des din țigle încovoiate. Câte odată lângă casă este și o grădină de legume. Poporațiunea se ocupă mai cu seamă de agricultură, dar sunt și meserieși. Referințele climatice nu sunt tocmai defavorabile; ce e dreptul, Bora face pagube mari, dar poporul se teme mai mult de gerul îndelung. Apa nu e pră bună. Referințele agrolactice nu sunt tocmai rele. Poporul e de religione rom. cat., cu toate aceste preoții țin serviciul divin în limba slavă-vochiă. Preoții din Istria sunt factori politici în serviciul ideii panslave, cari lucră pentru slavizarea poporului român de acolo, încât acesta n'are nici o școlă română și se prepădește pe și ce merge. Limba poporului e încă cea română, dar apăsarea slavă se și cunoște. Etă câteva cuvinte: geaget—deget, pamă—palmă, mără—mână, umer—umer, cerbice—cerbicos, frunta—fruntea, ocliu, oclu—ochiu, ochi, nas—nas, gură—gură, barbă—barbă, gut—gât, chiept—piept, picior—picior. Tragem atențiunea cercurilor competente române asupra acestui pră interesant studiu.

Di Toclesou la Roma. »Il Popolo romano«, unul din ziarele cele mai răspândite din Italia, care apare zilnic în 50,000 exemplare, vorbește pe larg despre o conferință pe care a ținut-o dl G. Toclescu, la »Istituto germanico« din Roma. Dl Toclescu a dat amănunte foarte interesante asupra monumentelor dela Adamklissi, care au fost primite cu numeroase aplause. După această conferință s'a dat un banchet în sala restaurantului Marengo din Via Minghetti, la care au asistat cei mai iluștri archeologi italieni și străini. S'a hotărât a se înființa o societate archeologică. Președinte al banchetului a fost aclamat profesorul Bornann, dela universitatea din Viena. Dl Toclescu la ridicat un toast care a fost foarte aplaudat.

Revistă pentru copii. O lipsă de mult simțită se va satisface de curând la București. Se va edita o revistă pentru copii. Titlul acesteia va fi: »Amicul copiilor«, redactată de dnii C. Arbore și St. Basarabean, cu colaborațiunea dlor B. P. Hașdeu, Th. Speranța, Ion Gherea și a mai multor literați de frunte. I dorim succes.

Diare noue. Lumea revistă literară, științifică și politică, a apărut la București și va eși de doue ori pe lună. — *Binele Public.* diar politic cotidian. a

eși la București. — *Lloydul*, diar comercial apare la Galați. — *Amvonul Român*, foie bisericească, a apărut la București, represintând interesele clerului mirean, foarte desconsiderat în România. — *Monitorul Universal*, diar cotidian, a apărut la București.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Piese noue. Dl I. L. Carageale a scris o piesă nouă; subiectul acesteia e scos din viața parlamentară română. — Dl Ioan Nenitescu va prezintă în curând comitetului Teatrului Național din București o dramă a sa intitulată »Radu dela Afumați« în 5 acte. — Dl Mărculescu, artist la Teatrul Național din București, a terminat o piesă intitulată »Fundarea Romei«, pe care o va prezintă direcțiunii teatrului.

Bal român și concert în Arad. Societatea »Progresul« din Arad va arangia acolo la 16/28 februarie an. c. bal român împreună cu concert, în sala mare dela otelul »Crucea albă.« La concert vor conlucra: dna Agnes Brote din Sibiiu, dna Wilma Vadnay-Somló primadona teatrului din Arad, dra Elena Florian din Sz. Udvarhely, dl Demetriu Popovici prim-baritonist la »Landestheater« din Praga și dl Victor de Heldenberg din Sibiiu. Bilet de persoană: 3 fl. locul I, 2 fl. locul II. Inceputul la 8 ore séra. Presidentul comitetului arangiator e dl dr. Virgil Bogdan. Ofertele generose se primesc la adresa dlui Romul Ciorogariu în Arad.

Serată musicală în Lugoș. Casina română din Lugoș a dat la 31 ianuarie n. o serată musicală cu dans. Program: 1, G. Musicescu: »Deșteptă-te Române!« cuvinte de Andrei Mureșan. Cor miest. 2, Göttermann: »Le rève«, duo, violină și pian: dnii Liviu și Valeriu Tempea. 3, G. Sion: »Punga mea«, satiră, recitată de dl George Adam. 4, al. T. de la valer de Flondor: »Serenadă«, cuvinte de M. Eminescu, duett cântat de dșorele Lucia Vlad și Elena Germănescu. b) M. Cohen: »Dimineta«, cuvinte de V. Alecsandri, terțet, cântat de dșorele Alma Major, Lucia Vlad și Elena Germănescu. 5, Leonard: »Fantaisie-militaire«, violină cu acomp. de pian, dl B. Neumanovici. 6, G. Musicescu: a) »Dis-a badea« . . . b) »Stăncuța«, cor miest, cuvinte de V. Alecsandri.

Dra Bârsescu la București. »Timpul« scrie: Celebra artistă română Agata Bârsescu obținând un concediu dela direcțiunea teatrului din Hamburg, unde e angajată, va veni în primele zile din februarie în București, spre a da trei reprezentațiuni în românește, în teatrul național. De atâtea ori am cetit acesta, fără să se și implinască, încât acuma nu o mai credem.

Teatrul din Iași. Se crede, dice »Era Nouă« din Iași, că pentru Teatrul Național ce urmază a se construi pe piața Primăriei, se vor adopta planurile teatrului nou din Reims (Franța), al cărui cost total a fost de 1,307,000 franci. Din această sumă, deducându-se terenul, ce se oferă gratuit de comună, apoi estințata relativ mai mare a materialului și brațelor de muncă dela noi, cum și costul planurilor generale, se crede că suma absolut necesară, pentru edificarea unui local asemenea celui din Reims, nu va trece peste 8—900,000 franci. Ideea e foarte nimerită, căci astfel orașul Iași va avé un edificiu monumental, demn de cele mai importante centruri din Europa.

Reuniunea rom. de gimnastică și de cântări din Brașov. Convenirea colegială pe care o anunțăm în nr. trecut, sub presiunea dlui profesor Andrei Bârsescu, a avut succes complet. Profesorul de musică dl Nicolae Popovici a fost aplaudat cu entu-

siasm, căci toate corurile s'au cântat precis și frumos. În soluri au eselat și astadata dna Carolina Lengeru și dl Nic. Popovici. Cântecul popular ale dlui Musicescu au produs plăcere generală. Acompaniamentul pe pian a fost ținut cu esactitate de dșora Maria Bómben. După concert urmă dansul.

Mister. Cetim în »Timpul«: Mulți artiști au făcut cerere direcției teatrului pentru a veni în București: dra Theodorini și dl Gabrielescu, dra Darclee, dra Rechemberg etc. Dar nu li s'a răspuns încă nimic. Pentru ce? Mister.*

Reuniunea de cânt din Comloșul-mare va aranja la 2/14 februarie concert însoțit de dans. Corul va cânta următoarele cvartete bărbătești: Junimea parisiană, Doină doiniță, Crénga ruptă, Din șețetóre; următoarele coruri micste: Sus opincă, Hora Dobrogei, Resunet la Crișana, Resai lună, Nevésta care iubește. G. Balan va declamă poezia »Cornistul dela Grivița« de I. Nenitescu; er N. Draguescu va reprezintă canțoneta »Jidanul la Codru Hercii.« Dirigentul corului e dl Ioan Stoicanescu.

Reuniunea română de cânt din Clacova va aranja la 2/14 februarie concert și joc în sala Otelului Național de acolo. Programa concertului: Moto: »Na-into dar române«, de I. Uzon, cor bărbătesc; »Hai Marie«, de N. Popovici, cor micst; »Jer szivemre tubiczám«, cor bărbătesc; »Șoimul și Flórea«, poezie de V. Alecsandri, declamată de sopranișta Emilia Dula; »Junimea parisiană«, de Adam, cor bărbătesc; »Bogovi silni«, de Jaksica, cor bărbătesc; »O fată pe patul morții«, poezie de Bolintinean, declamată de sopranișta Iuliana Cuzman; »Am Grabe eines Sängers«, de F. Wilhelm, cor bărbătesc; »Resai lună«, de Musicescu, cor micst. Toate piesele se vor esecuta de amintita reuniune sub diriganța dlui Ioan Uzon.

Teatru jucat de plugari. Corul vocal al plugarilor români din Giulvez, în Banat, a dat acolo la 6/18 l. tr. un concert cu reprezintăție teatrală, urmată de joc. S'au cântat piesele: Eță ziua triumfală, Spiritul, Junimea parisiană, Cerul limpede, Cătu-i țera; coristul Sim. Mezin a declamat poezia »Sergentul Flórea rănit«, de V. Alecsandri; coristul I. Cresteț a declamat poezia »Moș Martin« de Iulian Grozescu. Apoi s'a jucat piesa »Ruga dela Chiseteu« de Iosif Vulcan. Succesul a fost forte mulțumitor și publicul ținut în veselie continuă a respălit cu aplause multe pe debutanți. Intre diletanți au eselat dșora Iuliana Cotta, Etta Mezin, Alesandru N. și I. Adraș.

Un nou cor de plugari. Aflăm cu bucurie, că corurile vocale înființate înteu prin Banat, au început a se respândi și prin Ardeal. Astfel cetim în »Gaz. Tr.«, că în comuna Șomfalău, comitatul Bistrița-Năsăud, s'a înființat, la stăruința preotului S. P. Simon, un cor bisericesc de plugari, care a și început să cânte în biserică.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Școlii bisericoseși și șolare. Dl Nicolau Mane-guț, ales protopresbiter al Mureș-Oșorheiului, a fost numit în aceeaș calitate și de consistoriul arhidiece-san din Sibiu. — Dl Macsim Popovici, preot gr. or. în Bocșa-montană, a fost numit administrator protopresbiter al noului protopresbiterat Bocșa-montană, înființat în urmarea arondării noue a protopresbiteratelor din diecesa Caransebeș. — Dl Alesandru Andressi, absolvent al facultății de medicină dela universitatea din Cluș, a fost promovât la aceeaș universitate în 31 ianuarie la gradul de doctor în medicina universală. — Dl Alesandru Bircescu din Lugoș la 31 ianuarie n. a fost promovât de cătră universi-

tatea din Budapesta la gradul de doctor în drept. — **Concursuri școlare.** În luna februarie se va ține în București și lași un mare numer de concursuri pentru catedrele vacante séu suplinite la școlile din România.

Introducerea limbii române în biserică. Acesta a fost subiectul unei conferințe ținută de curând de dl Al. D. Xenopol la Ateneul din București. Dela secolul X—XVII, a đis conferențiarul, predominise slavonismul în cugetarea scrisă a poporului român. După unele încercări sporadice de a introduce limba română, vedem pe timpul lui Mateiu Basarab și Vasile Iupu, făcându-se o mișcare puternică în acest sens și introducându-se limba română atât în slujba oficială, cât și în aceea a statului. Causa care a produs în-sămnatul eveniment este, că grecismul resturnă slavonismul, dar preoții greci nu voiau să devină preoți la bisericile sărace. Ca bisericile române să nu rămână fără slujbă dumnezească, Vasile Lupu și Mateiu Basarab luară măsura de a introduce și tipări cărțile bisericosești în românește. Tot din lipsa de »piseri« slavoni se introduse limba română și 'n documentele oficiale și apoi în totă viața intelectuală a poporului român.

Parastase pentru Antoniu Moosonyi s'au mai ținut, după informațiunea »Luminatoriului«, la Lugoș, Illadia, Boldur, Crivina, Gavoșdia, Hezereș, Hodoș, Honoricu, Jena, Lugoșel, Sacoșul-unguresc, Zorlențul-mare, Ghilad, Varadia, Straja, Herendești, Satu-mic, Sdióra, Cricióra, Cires.

Socletatea academiă »România Jună« din Viena ne-a trimis raportul seu pe anul de administrație dela 1 octombrie 1889 până la 30 septembrie 1890. Din acela vedem, că societatea are 24 membri fundatori, 73 onorari, 50 emeritați, 43 ordinari și 2 estraordinari. Biblioteca conține 9770 opuri în 803 volume și 862 broșuri. Averea totală se urcă la 13,083 fl. 23 cr. Societatea a ținut 11 ședințe ordinare, 1 literară și 1 festivă. Numerul diarelor intrate e 38.

Școlile române din Macedonia. Cetim în »Timpul« că dl D. I. Kalinderu, administratorul domeniilor Corónei, a trimis din ordinul regelui Carol dlui Apostol Mărgărit, în Macedonia, un mare număr de portrete ale Majestăților lor, făcute în format mare la München. Aceste portrete vor fi distribuite școlilor române din Macedonia.

C E E N O U ?

Hymn. Dl dr. Sterie N. Ciurcu și dșora Adelina Th. Ioan ș-au serbat cununia în duminica trecută la București. — Dl Zacheiu Florian și dșora Maria Rișea la 8 februarie n. își vor ține cununia la Mureș-Uióra. — Dl Thirion Albani, funcționar municipal și dșora Elisabeta Medrea, se vor cununa în duminica viitoare în comuna Cárna. — Dl Nicolae Anca și dșora Maria Deian se vor cununa la 8 februarie c. n. în biserică din Chișfalău. — Dl dr. George I. Ciurcu și dșora Olympia Brattu se vor cununa la 27 ianuarie (8 februarie) la București în biserică Domnița Balașa. — Dl Stefan Sabo, absolvent de teologie, și dșora Regina Farcaș, se vor cununa la 7/29 februarie în orașelul Secu.

↓ **Decentralisarea tabelor regeșoi.** Nu de mult a publicat diarul oficial din Budapesta numirea președinților celor 11 table regești înființate după legea nouă. Er numirea președinților de senat și dislocarea judecătorilor, translatorilor, concipientilor, adjuncților de concipienti și a oficialilor de cancelarie dela tablele regești din Budapesta și Mureș-Oșorhei s'a pub-

licat în nr. din 1 februarie al ziarului oficial. Intre ei găsim următorii juđi români: la tabla r. din Mu-reş-Osorheiu Alesandru Onaciu, la Cluş Iosif Pop şi Ioan Mezei, la Oradea-mare dr. At. M. Marienescu, la Timişora Avram Berlogia, Toma Dogariu şi dr. Vasiliu Pap, la Dobriţin Alesandru Comanescu; tot acolo translator Petru Cosmuţa.

Societatea damelor române din Bucovina. Afăm cu cea mai mare plăcere, că damele române din Bucovina au înfiinţat la Cernăuţi o societate pentru cultura poporului român. Societatea acasta intruneşce damele române din toate păturile vieţii sociale. Presidentă s'a acclamat până la constituire dna baronesă Victoria Styrcea. Numerul membrilor până acum se urcă la 20. Adunarea constituitoare s'a convocat pe 6 februarie. Salutând din totă inima acasta nouă mişcare culturală română în Bucovina, dorim societăţii progres şi succes deplin! Comitetul provisor al »Societăţii doamnălor române din Bucovina« e constituit din dnele: Baronesa Eufrosina de Petrino-Armiş, Iulia Bumbac, Elisaveta de Bejan, Minodora Coca, Aglaia Cosovici, Aristeia de Grecul, Olga de Grigoreca, baronasa Natalia Hormuzaki, baronasa Stefania Hormuzaki, Aglaia Isopescul, Eugenia Olga Morariu, Agripina de Onciul, baronasa Anysia Mustata, Fevronia Popescul, Helene de Popovici, Helene de Reus Mirza, Iosefine Seleski, Sofia Stefanovici, baronasa Victoria Styrcea, Sinclitica Vojucki, Helene Wolan, Alma Wolczynski, Helena Voronea, Sofia Zatozicka, Virginia Zurcan.

La Academia Română din Bucureşti, pe lângă cărţile ce am anunţat, s'au mai depus pentru cele trei premii şi următoarele lucrări: »Poesii şi Prosa« doue volume de Smara, şi »Pui de lei« poesii de dl Ion Nenitescu.

Necrolog. *Petru Suci*, avocat în Chitihaza (Kétegyháza) comitatul Bichis, a încetat din viaţă la 17/29 ianuarie, în etate de 72 ani. Il geleşce: *Veduva Aloisa Suci* nasc. Popovici, soţie; *Aurel Suci*, avocat în Arad; *Petru Suci*, inginer în Pitesti, fii; *Alesandrina Suci* nasc. bar. Popp, *Irina Suci* nasc. Plastara, nurori; *Aurel, Florica* şi *Petru*, nepoţi; *Sabina Rădnean* nasc. Suci, soră; fiii acesteia *Catiţa* şi *Augustin*; ved. *Catalina Suci* nasc. Stupa cumnată; *Petru Chirilescu*, prot., *Sofia Antonescu* nasc. Nicoră, ved. *Iuliana Filimon* nasc. Nicoră, veri şi verişore; *Bela Suci*, *Irma Suci*, *Ilea Suci* măr. *Molnár* şi *Emilia Suci*; *Iuliu Chirilescu*, notar public; *Maria Serb* nasc. Chirilescu, *Emilia Papp* nasc. Nicoră, dr. *Corneliu Nicoră*, avocat; *George Popovici* şi soţia sa nasc. *Irina Neszli*, fiii acestora *Emil*, *Cornelia* şi *Alesandrina*; *Sigismund Neszli* şi soţia sa nasc. *Gisela Roşescu*; *Ana Fercu* nasc. Suci, *Etelea Mladin* nasc. Suci, *Silvia Balint* nasc. Suci, *Iléna Ciorogar* nasc. Suci şi *Petru Suci*, nepoţi.

CARNEVAL.

Concert şi bal românesc în Cluş. Tinerimea română din Cluş va arangia la 26 februarie n. concert împreună cu dans, în sala »Redutei urbane.« Venitul este destinat pentru ajutorarea tinerilor universitari lipsiţi de mijloace la înscriere şi depunerea esamenelor. Comitetul arangiator: *Alesandru Andressi*, preşedinte. *Nicolau Bogdan*, v.-preşedinte. *Nicolau Vraciu*, secretar. *I. Simeon Tămaş*, secretar. *Il. Valeariu Abui*, cassar. *Alesandru Bohăţel*, controlor. *Alesandru Ilaliţa*, *Alesandru Silaşi*, *Ambrosiu Cheţan*,

Aureliu Oltean, *Clemente Barbul*, *Gavriil Suci*, *Iacob Făgărăşan*, *Ioan Nicora*, *Iuliu Karşai*, *Iuliu Maniu*, *Ladislau Gyurko*, *Laurenţiu Petric*, *Liviu Penciu*, *Lucian Barbu*, *Nerva Moldovan*, *Octavian Felecan*, *Octavian Utalea*, *Pompiliu Dan*, *Sigismund Pop*, *Stefan Banfi*, *Valeriu Laslo*, *Valeriu Tempea*, *Vasiliu Ramontai*, *Zosim Chirtop*. În pauşă se vor prezintă jocurile »Căluşerul« şi »Bătuta.« Oferte marinimose se primesc cu mulţamită şi se cuitază în publicitate.

Balul din Lipova. Primit din ţinutul Lipovei o scrisore, prin care o mână delicată ne face imputarea, că lista ce publicarăm în nr. trecut despre damele care luară parte la petrecerea din Lipova a fost foarte defectuoasă. Cerând scusele noastre pentru acasta greşală importantă a corespondentului nostru neatent, adaugăm cu plăcere că la balul acela au mai luat parte şi domnişorele: *Ana Beleş* din Odvoş, *Cornelia Avramuţ* în costum din Toracul-mare, *Victoria Suci* şi *Silvia Boc* din Şistaroveţ, *Augusta Tuducescu*, *Cornelia Putici*, *Mărioara Vancu* şi *Iulia Bichicean* din Lipova, *Mariţi Iorgovici* din Cuveşdia, *Iudita Mateaş* din Pecica, *L. Balint* din Covaşinţ, *S. Musteţ* şi *Ecaterina Conopan* din Pauliş, *Aurelia Mieşa*, *Laura Pop* şi *Sofia Muntean* din Alioş, *Victoria Vuculescu* din Şoimoş, *I. Jurca* din Cladova, *Maria Popovici* din Chesinţ, *Iuliana Marcovici*, *Zoiţa Anastas*, *Maria Pasca* şi *Ecaterina Muntean* din Lipova, *Victoria Brânđa* din Cuveşdia, *Livia Pap* din Radna şi *Elena Dronca* din Pecica.

Bal la Brad. Corpul didactic dela gimnaziul românesc din Brad va arangia acolo la 2/14 februarie bal în otelul »Hungaria« în folosul fondului seu de pensiune. În pauşă se vor jucă jocurile naţionale Căluşerul şi Bătuta. Ofertele sânt a se trimite la dl *George Părău*, cassarul balului.

Erăş bal la Blaş. Blaşenii au carneval vesel. În scurt timp trei baluri. La 11 februarie n. se va ţine al treile, acesta în sala de gimnastică şi în folosul fondului pentru ajutorarea studenţilor săraci în eas de bolă. Comitetul arangiator e compus astfel: preşedinte *Alesandru Uilacan*, cassar *Nicolae Popescu*, controlor *Ioan German*, membri: *Petru Solomon*, *Aron Deac*, dr. *Sebastian Radu*, *Iacob Mureşan* şi *Petru Ungurean*.

Bal românesc în Deva. Comitetul Reuniunii femeilor române din comitatul Huniadori va arangia la 14 februarie n. o petrecere cu dans în sala redutei din Deva, în favorul fondului acelei reuniuni. Românii din acele părţi fac mari pregătiri pentru acasta petrecere românescă filantropică.

Bal românesc în Timişora. Fruntaşii români din Timişora au hotărît să deie în carnevalul acesta un bal în folosul Alumnului de acolo. Comitetul arangiator s'a şi compus. Balul se va ţine în luna lui martie.

Bal la Sas-Sebes. La 11 februarie n. se va ţine în Sas-Sebeş, în sala otelului »Leul de aur« bal românesc, în folosul bibliotecii şcolii române gr. or. de acolo.

Călimdarul săptămânei.

Diua sept.	Călimdarul vechiu	Calind. nou	Sórele
Dumin.	lui Zachei	Ev. 13 Luca c. 19 gl. 3 a inv. 3.	res. ap.
Duminecă	27 † P. Ioan G d. aur	8 Solomon	7 16 5 13
Luni	28 Cuv. Efrem Şurul	9 Apolonia	7 15 5 13
Mărţi	29 Ad. most. Par Ignatie	10 Scolastica	7 14 5 16
Mercuri	30 † SS. Vas. Gr. şi Ioan	11 Eufrosina	7 12 5 17
Joi	31 SS. Ciril şi Ioan	12 Eulalia	7 11 5 19
Vineri	1 Mart. Trifon	13 Benedict	7 9 5 21
Sâmbătă	2 † Intimp. Dlui	14 Valentin	7 7 5 22

Proprietar, redactor răspundător şi editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Iosif Lang în Oradea-mare.